

Vedlegg 1

 Veidekke Entreprenør AS (Bygg) – spesielle kontraktsbestemmelser for kontrakter basert på
 NS 8415, NS 8416 og NS 8417

Innholdsfortegnelse

1	Om kontraktsbestemmelsene	3
2	Endringer og presiseringer til NS 8415, NS 8416 og NS 8417	3
2.1	Varsler og krav	3
2.2	Involverende planlegging og fremdrift	3
2.3	Forsinkelse	3
2.4	Retten til å pålegge endringer	3
2.5	Overtakelse og sluttoppgjør	3
2.5.1	Overtakelse og avtalt registreringsforretning	3
2.5.2	Sluttoppgjør	4
2.5.3	Reklamasjonsfrist	4
2.6	Forhold på byggeplassen	4
2.6.1	Risiko for skade	4
2.6.2	Rydding, renhold mv.	4
2.6.3	Vakthold	4
2.6.4	Ekstern tilførsel av elektrisk kraft og vann	4
2.7	Byggherrens manglende godkjenning	4
2.8	Lovvalg og verneting	5
3	Seriøsitetsskrav	5
3.1	Krav til styringssystem, kvalitetssikring og styring av risiko	5
3.1.1	Krav til styringssystem	5
3.1.2	Krav til kvalitetssikringssystem og miljøstyring	5
3.1.3	Framleggelse av kvalitetsplan og kontrolldokumentasjon	5
3.1.4	Styring av risiko	5
3.2	Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	5
3.2.1	HMS-standard	5
3.2.2	Definisjon av personell	5
3.2.3	Internkontroll og SHA-planer	5
3.2.4	Samordning mv.	6
3.2.5	Sikker jobbanalyse/risikovurderinger/morgenmøter/vernerunde	6
3.2.6	Kompetanse, krav til dokumentert opplæring og krav til sertifikater	6
3.2.7	Språk	6
3.2.8	HMSREG, HMS-kort mv.	7
3.2.9	Verneutstyr	7
3.2.10	Bruk av stillas, stige mv.	7
3.2.11	Sikring	7
3.2.12	Rydding	7
3.2.13	Krav til maskiner og arbeidsutstyr	7
3.2.14	Arbeidsulykker og uønskede hendelser	8

3.2.15	Gransking.....	8
3.2.16	Rusmiddel- og spilleaktivitetspolitikk.....	8
3.3	Ytre miljø.....	8
3.3.1	Krav til maskiner, utstyr og biler.....	8
3.3.2	Krav til produkter, kjemikaler og materialer	8
3.3.3	Biomangfold	9
3.3.4	Avfall, avfallshåndtering, avfallsminimering og dokumentasjon.....	9
3.3.5	Rapportering.....	9
3.4	Lønns- og arbeidsvilkår mv.....	10
3.4.1	Lønns- og arbeidsvilkår.....	10
3.4.2	Betaling til bank.....	10
3.4.3	Solidaransvar	10
3.4.4	Boforhold for personell	10
3.4.5	Sosialt ansvar.....	10
3.4.6	Krav om faglærte håndverkere.....	11
3.4.7	Lærlinger.....	11
3.4.8	Bruk av underentreprenører og innleid arbeidskraft – krav om forhåndsgodkjenning	11
3.4.9	Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)	12
3.5	Øvrige bestemmelser	12
3.5.1	Prekvalifisering	12
3.5.2	Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel / forbud mot kontant betaling	12
3.5.3	Kontroll og revisjon	12
3.5.4	Konfidensialitet og profilering	13
3.5.5	Personvern	13
3.5.6	Etiske retningslinjer	13

1 Om kontraktsbestemmelsene

Disse kontraktsbestemmelsene er vedlegg til og gjelder sammen med de prosjektspesifikke bestemmelsene i avtaledokumentet. Angitt standardkontrakt i avtaledokumentet gjelder med de endringer og presiseringer som framgår av bestemmelsene nedenfor.

I bestemmelsene betyr VD hovedentreprenøren, og UE underentreprenøren, uavhengig av om det er en totalunderentreprise eller utførelsesunderentreprise. Der kontrakten er inngått av et datterselskap av Veidekke Entreprenør AS, skal VD forstås som vedkommende selskap.

UE plikter å videreføre VDs spesielle kontraktsbestemmelser mot sine kontraktsmedhjelpere og påse at disse eventuelt viderefører bestemmelsene nedover i kontraktskjeden. VD kan kreve at UEs kontraktsmedhjelpere som ikke følger disse kravene skiftes ut for UEs regning og risiko.

2 Endringer og presiseringer til NS 8415, NS 8416 og NS 8417

2.1 Varsler og krav

Er ikke annet avtalt, skal alle varsler og krav fra UE som påvirker kontrakten varsles skriftlig ved bruk av skjema angitt av VD. Er ikke annet avtalt, oppfyller oversendelse av skjemaet via e-post skriftlighetskravet.

Dersom NS 8415 er angitt som standardkontrakt i avtaledokumentet, kommer ikke NS 8415 pkt. 8 tredje ledd til anvendelse på krav som for første gang fremsettes ved innsendelse av sluttoppgjøret.

2.2 Involverende planlegging og fremdrift

VD anvender som hovedregel involverende planlegging (IP) for framdriften i prosjekt. UE skal delta med beslutningsdyktig og godt forberedt representant i møter om framdriftsplanleggingen. I tillegg til utarbeidelse av fremdriftsplan (se krav i øvrige kontraktsdokumenter) skal UE utarbeide lagsplan på ukentlig basis slik at det til enhver tid legges til rette for god samordning av alle aktivitetene i prosjektet. UE kan ikke til enhver tid forvente full optimal drift.

2.3 Forsinkelse

UE skal uten ugrunnet opphold varsle VD skriftlig dersom han blir eller burde blitt oppmerksom på at det kan oppstå forsinkelse eller hindring for hans arbeider. Unnlater UE å gi slikt varsel, kan VD kreve erstatning for dokumentert økonomisk tap som kunne vært unngått dersom varsel var gitt i tide.

Forsinkelser i forhold til planlagt framdrift som UE er ansvarlig for skal innhentes av UE for UEs regning. Planlagt fremdrift skal forstås som UEs opprinnelige fremdriftsplan utarbeidet i samsvar med pkt. 2.2. VD har krav på å få dekket dokumentert økonomisk tap som følge av forsinkelsen. VDs rett til erstatning etter denne bestemmelsen er ikke betinget av at UE har misligholdt en dagmulktbelagt frist. Eventuell dagmulkt for forsinkelse i samme periode trekkes fra VDs erstatningskrav.

I tillegg har VD intervensjonsrett etter standardenes bestemmelser. Merkostnader knyttet til slik intervensjon kan kreves uavhengig av og kommer i tillegg til eventuelt erstatningskrav/krav om dagmulkt i henhold til annet ledd ovenfor. UE skal likevel ikke belastes for merkostnader knyttet til intervensjon for mer enn 50 % av kontraktssummen. Begrensningen gjelder ikke ved forsett eller grov uaktsomhet.

2.4 Retten til å pålegge endringer

Er ikke annet avtalt, kan ikke VD pålegge UE endringer ut over 30 % netto tillegg til kontraktssummen.

Ved uenighet om endringer kan ikke UE kreve at VD stiller sikkerhet for verdien av det omtvistede kravet.

2.5 Overtakelse og sluttoppgjør

2.5.1 Overtakelse og avtalt registreringsforretning

VDs overtakelse av arbeidene anses å ha funnet sted ved gjennomført og godkjent overtakelsesforretning med byggherren.

Etter avtale kan registreringsforretning gjennomføres ved ferdigstillelse av UEs arbeider.

I slikt tilfelle starter reklamasjonsfristen ikke å løpe før byggherrens overtakelse.

UE skal overlevere all dokumentasjon for kontraktarbeidet (f.eks. dokumenter ifm. funksjonsprøving, målinger, FDV-dokumentasjon og målebrev) til VD minst 5 uker før overtakelse finner sted. Dersom det er avtalt at det skal gjennomføres registreringsforretning skal UE levere dokumentasjonen minst 14 dager før registreringsforretningen gjennomføres.

2.5.2 Sluttoppgjør

Er ikke annet avtalt, skal UE sende VD en sluttoppstilling med slutfaktura innen 1 måned fra overtakelsen, jf. pkt. 2.5.1 første ledd. VDs betalingsfrist og frist for å fremme innsigelser til UEs sluttoppstilling, og krav han har mot UE i forbindelse med kontrakten, er tre måneder og 14 dager regnet fra mottakelsen av UEs sluttoppstilling med slutfaktura.

Er ikke annet avtalt, er fristen for søksmål etter NS 8415 pkt. 26.3 og NS 8417 pkt. 35.2 6 måneder etter overtakelse, jf. pkt. 2.5.1 første ledd.

2.5.3 Reklamasjonsfrist

Den absolutte reklamasjonsfristen er 5 år og 1 måned regnet fra byggherrens overtakelse.

I de tilfeller hvor UE har foretatt utbedring, og det løper en ny absolutt reklamasjonsfrist fra avslutningen av utbedringsarbeidet *for de delene av kontraktsgjenstanden det er foretatt utbedring på*, skal den nye absolutte reklamasjonsfristen utvides med 1 måned mer mellom VD og UE enn hva som blir gjeldende i kontrakten mellom VD og byggherren.

2.6 Forhold på byggeplassen

2.6.1 Risiko for skade

UE skal uten ekstra godtgjørelse beskytte sine arbeidere mot tilsmussing og annen beskadigelse. UE skal innrette seg slik at han ikke tilsmusser, beskadiger eller ødelegger andres arbeid, og uten ekstra godtgjørelse gi tilstrekkelig beskyttelse til bygningsdeler som kan være utsatt, eventuelt varsle VD dersom han mener plikten ikke er hans.

Betaler VD erstatning til byggherren eller tredjemann for forhold forårsaket av UE, kan VD kreve regress av UE dersom UE er ansvarlig etter alminnelige erstatningsregler.

Skade på VDs kontraksarbeid som følge av mangelfullt utførte arbeidere i kontraktsperioden og i reklamasjonstiden skal erstattes dersom skaden er en nærliggende og påregnelig følge av mangelen. Ansvar er ikke begrenset til skade som skyldes uaktsomhet eller feil ved produktet. UE kan ikke påberope fritakelse for ansvar etter kontrakten som følge av at skaden er dekket av VDs eller andre involverte sine forsikringer.

2.6.2 Rydding, renhold mv.

UE er forpliktet til å dekke en andel av kostnader til rydding, renhold og skader på utførte arbeidere som ikke kan tilbakeføres til skadevolder. Kostnadene fordeles mellom Veidekke og underentreprenørene etter en skjønnsmessig vurdering, bl.a. basert på hvem som har hatt virksomhet på prosjektet i den aktuelle perioden.

2.6.3 Vakthold

UE er forpliktet til å dekke en forholdsmessig andel av kostnadene til vakthold som VD finner påkrevd i prosjektet.

2.6.4 Ekstern tilførsel av elektrisk kraft og vann

VD har ikke ansvar for tapt arbeidstid eller skade som følge av ekstern svikt i tilførsel av elektrisk kraft eller vann.

2.7 Byggherrens manglende godkjenning

Dersom byggherren ikke godtar at arbeidene settes bort til UE eller UEs kontraktsmedhjelpere, kan VD avslutte kontrakten. UE har ikke krav på avbestillingserstatning, men eventuelt dokumentert utført kontraksarbeid vil bli godtgjort.

2.8 Lovvalg og verneting

Avtalen reguleres av norsk rett og bygge- eller anleggsstedets rettskrets skal være verneting.

3 Seriøsitetsskrav

3.1 Krav til styringssystem, kvalitetssikring og styring av risiko

3.1.1 Krav til styringssystem

UE skal ha et styringssystem som sikrer etterlevelse av kravene som gjelder for arbeidene, herunder lovpålagte krav (plan- og bygningslov, arbeidsmiljøloven mv.), relevante krav fra VDs kontrakt med byggherren og krav fra VD.

3.1.2 Krav til kvalitetssikringssystem og miljøstyring

UE skal ha egnet system for kontroll og dokumentasjon iht. NS-EN ISO9001:2015 eller tilsvarende av alle aktiviteter som er kontrollpliktige etter forskrifter, standarder og gjeldende kontraktsspesifikasjoner, samt et egnet system for miljøstyring iht. NS-EN ISO14001:2015 eller tilsvarende.

UE skal også påse at alle kontraktsmedhjelpere har et tilsvarende system for sin del av kontraktsarbeidet.

3.1.3 Framleggelse av kvalitetsplan og kontrolldokumentasjon

UE skal framlegge tilpasset kvalitetsplan for kontraktsarbeidene før igangsettelse. Kontrolldokumentasjon, herunder utfylte sjekklister, skal leveres løpende til VD i godkjent elektronisk system. Godkjent elektronisk system er Dalux Field hvis ikke annet er skriftlig avtalt. Betaling kan rettmessig holdes tilbake av VD dersom dokumentasjonen ikke leveres til rett tid, eller dersom denne ikke godkjennes.

I tilfeller hvor UE dokumenterer sin kontroll og/eller utførelse i VDs sitt elektroniske system, så har UE det fulle ansvar for at oppsettet og selve dokumentasjonen i det elektroniske systemet oppfyller kontraktens krav, er riktig, komplett og i samsvar med UEs kvalitetsplan, uavhengig av om VD har bistått med dette.

3.1.4 Styring av risiko

UE skal planlegge tiltak for å adressere finansiell og ikke-finansiell usikkerhet i prosjektet. Dette inkluderer risikostyring innenfor sikkerhet, helse, arbeidsmiljø, ytre miljø og kvalitet.

3.2 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

3.2.1 HMS-standard

VDs til enhver tid gjeldende HMS-standard gjelder for alle personer som arbeider i VDs prosjekter, se vedlegg. HMS-standarden skal gjennomgås og signeres av alle i forbindelse med obligatorisk HMS-opplæring modul 2.

3.2.2 Definisjon av personell

Med «personell som UE er ansvarlig for», menes i denne kontrakten UEs egne ansatte og innleide, ansatte hos UEs underentreprenører og ansatte hos øvrige kontraktsmedhjelpere (f.eks. leverandører og rådgivere).

Dersom det foreligger saklig grunn kan VD kreve utskiftning av personell UE er ansvarlig for, uten at UE har krav på vederlagsjustering og/eller fristforlengelse.

3.2.3 Internkontroll og SHA-planer

UE skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. UE plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, UEs internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

UE skal med utgangspunkt i eget internkontrollsystem lage en prosjekttilpasset HMS-plan som skal tilfredsstillende gjeldende regelverk, byggherrens SHA-plan og VDs HMS-krav. Planen skal forelegges VD før oppstart. UE skal sørge for at personell som UE er ansvarlig for er kjent med nevnte planer og krav.

3.2.4 Samordning mv.

UE har ansvar for eget HMS-arbeid. Der hvor VD er hovedbedrift og har ansvaret for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, skal UE delta i dette arbeidet.

Dersom UE har mer enn fem ansatte på plassen, skal UE stille med kvalifisert verneombud. Navn på verneombud skal meddeles VD.

UEs arbeider skal utføres innenfor den arbeidstid hvor Veidekke sin prosjektledelse er tilstede på byggeplassen. Avvik fra dette skal avtales særskilt.

3.2.5 Sikker jobbanalyse/risikovurderinger/morgenmøter/vernerunde

Ved arbeider som kan medføre særlig fare for ulykke skal UE, før arbeidet settes i gang, gjennomføre en sikker jobbanalyse (SJA). De som skal utføre arbeidet skal delta i analysen. SJA skal forelegges VD tidligst mulig, og senest dagen før det aktuelle arbeidet settes i gang.

Personell som settes til å utføre arbeidet etter at SJA er gjennomført, skal ha grundig gjennomgang av SJA. UE skal synliggjøre hvordan risikovurderingene blir fulgt opp i praksis.

UE skal delta i samordnede risikovurderinger, morgenmøter og andre møter. Morgenmøter er siste utsjekk for å samordne risikoen med øvrige parter i prosjektet. Alt UE's personell skal delta på morgenmøter. UE plikter å stille med representant på vernerunder, og selv gjennomføre vernerunder for eget arbeid.

3.2.6 Kompetanse, krav til dokumentert opplæring og krav til sertifikater

Før ankomst på prosjektet skal personell UE er ansvarlig for ha gjennomført kurset «Fareblind» (som finnes på hjemmesiden til Samarbeid for sikkerhet, sfsba.no).

Opplæringen skal dokumenteres av UE før oppstart. HMS-opplæring modul 2 skal gjennomføres av UEs personell på prosjektet før arbeidet startes opp. UE må stille med tolk dersom personellet ikke forstår aktuelt språk. Kostnader knyttet til gjennomføringen av opplæringen dekkes av UE.

UE skal sørge for at alt personell har pålagt opplæring, herunder dokumentert og sertifisert sikkerhetsopplæring for bruk av maskiner og arbeidsutstyr. Utstyrsspesifikk opplæring skal være gjennomført før bruk av aktuelt utstyr. Sertifikater og dokumentasjon på kompetanse skal kunne forevises VD på forespørsel. Rutiner for bruk av felles maskiner/arbeidsutstyr som kran, stillas etc tas fortløpende opp i aktuelle møter.

Anhusing og singnalgiving skal kun utføres av personell med godkjent opplæring. Kranfører og anhuker/signalgiver skal signere sin sikkerhetsinstruks før arbeidet starter.

Før varme arbeider igangsettes skal UE innhente skriftlig tillatelse fra VD. Den som utfører varme arbeider skal ha sertifikat for dette. Arbeidet skal utføres i henhold til sikkerhetsforskrifter ved varme arbeider utstedt av VDs forsikringsselskaper (oversendes UE ved forespørsel) samt eventuelt supplerende prosjektspesifikke krav fastsatt av VD og/eller byggherre. Ved uoverensstemmelser gjelder de strengeste krav.

3.2.7 Språk

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. UE skal sørge for at personell UE er ansvarlig for kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, skal UE sørge for følgende:

- Minst én person på det enkelte arbeidslag skal forstå og kunne gjøre seg forstått på skandinavisk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstruks, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, dersom arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.
- Lovkrav og retningslinjer som framgår av Arbeidstilsynets publikasjon «Forstår du hva jeg sier» (www.arbeidstilsynet.no) skal følges.

Personell som arbeider med trafikkdirigering skal kommunisere på norsk.

UE skal dokumentere at bedriften har et prosjektilpasset opplegg for språk og kommunikasjon som omfatter alt personell UE er ansvarlig for.

3.2.8 HMSREG, HMS-kort mv.

UE skal før oppmøte registrere alt personell UE er ansvarlig for i HMSREG, og deretter holde registreringen løpende oppdatert.

Alt personell UE er ansvarlig for skal bære lett synlig et godkjent HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort. Personell som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. VD har i tillegg adgang til å be om gyldig legitimasjon som pass, førerkort o.l.

3.2.9 Verneutstyr

Alt personell som UE er ansvarlig for skal ha personlig og forskriftsmessig verneutstyr som dekker krav til sikring i alle arbeidsoperasjoner. Verneutstyr skal være i henhold til Norsk Standard og VDs HMS-standard.

UE skal før oppstart av kontraksarbeidet, alternativt før nytt personell starter sitt arbeid, uoppfordret dokumentere at nødvendig opplæring i bruk av utstyret er gitt.

3.2.10 Bruk av stillas, stige mv.

Før stillas tas i bruk skal brukere ha gjennomgått dokumentert opplæring og mottatt instruks i bruk av stillas. Ved bruk av stillas er det brukerens ansvar å kontrollere og sørge for at stillaset er i forskriftsmessig stand.

Bruk av gardintrapper, rullestillas, arbeidsbukker og stiger skal oppfylle kravene angitt i Veidekke sitt faktaark (se <http://veidekke.no/om-oss/leverandorinformasjon/article26467.ece>).

3.2.11 Sikring

Etter utført arbeid skal opprinnelig sikring umiddelbart reetableres. Dersom utførelsen av arbeidet medfører et nytt behov for sikring, skal slik sikring utføres fortløpende. Om ikke annet er avtalt skal materialer og montasje være medtatt i UEs kontraktssum.

Om ikke annet er avtalt skal ovennevnte sikring anses å være inkludert i UEs kontraktssum.

3.2.12 Rydding

VD har krav om ekstrem ryddighet og sikkerhetstilstand i prosjektet. UE skal følge prosjektets riggplan og avfallsplan og bidra aktivt til gjennomføringen av disse. UE skal fortløpende rydde etter eget arbeid, herunder fjerne materialrester og brukt emballasje, og legge dette på anvist sted. Stillas, adkomstveier og gangsoner skal holdes ryddige.

For byggeprosjekter vil håndbok for Rent Tørt Bygg (RTB) være rammeverket for arbeidet med renhold og ryddighet gjennom hele produksjonsfasen.

3.2.13 Krav til maskiner og arbeidsutstyr

Alle kjøretøy og maskiner med vekt over 7,5 tonn som er inne på prosjektet, skal ha ryggekamera og akustisk ryggesignal. Kravet gjelder også for tilhenger.

Alle gravmaskiner med vekt over fem tonn på Veidekkes bygge- og anleggsplasser skal være utstyrt med sikre hurtigkoblinger og rototilt. Hurtigkobling eller kobling på rotortilten skal ha ekstra mekanisk låsebarriere. Med dette menes en ekstra funksjon som reduserer risikoen for at redskap vil falle av.

Eksempler på godkjente koblinger er:

- Front Pin Lock (Steelwrist)
- Sikkerhetsleppe (Gjerstad og Klepp)
- HardLock SMP
- Q Safe (Engcon)

Utover dette godkjennes også følgende to koblinger uten ekstra mekanisk låsebarriere:

- Secure Lock Rototilt
- Oil Quick forutsatt at det er påmontert OQ-LockSupport

Ved ankomst til bygge- eller anleggsplassen skal alle førere av gravemaskin lese og signere på Veidekkes sikkerhetsinstruks for gravemaskinførere og ha den tilgjengelig til enhver tid. Veidekkes sjekklister monteres i vinduet på alle gravemaskiner.

Utstyr skal være egnet for tiltenkt bruk og sikre en trygg og effektiv gjennomføring av kontraktsarbeidet.

Alt verktøy, maskiner, kjøretøy, løfteutstyr og annet utstyr som bringes inn på prosjektet skal være i forskriftsmessig stand og ha gyldig dokumentasjon som skal forevises på forlangende. Verneinnretninger skal være intakt og i bruk. UE skal ha nødvendige rutiner for kontroll av egne maskiner og utstyr

Dersom det benyttes arbeidsutstyr som er stilt til disposisjon av VD slik som vinkelsliper, sag, stige, stillas, lift, kran, truck osv. skal UE selv sørge for dokumentert opplæring, skriftlig instruks og at arbeidet utføres iht disse samt utstyrets brukerveiledning.

3.2.14 Arbeidsulykker og uønskede hendelser

Ved en ulykke skal VDs "Varslingsplan ved ulykke" følges.

Alle ulykker med skader på menneske, miljø, materielle verdier og alvorlige uønskede hendelser skal varsles til VDs prosjektledelse og HMS-leder distrikt omgående.

UE skal ha rutiner for tilrettelegging for alternativt arbeid i henhold til arbeidsmiljøloven § 4-6 ved arbeidsulykke mv. Ved personskade og behov for legebesøk skal alltid en fra prosjektledelsen være med til legen. Skjema for alternativ til sykmelding skal leveres og signeres av lege og kopi leveres til VDs prosjektledelse

Ved personskade skal UE snarest mulig, senest to arbeidsdager etter ulykken, levere rapport om ulykken iht VDs skademeldingsskjema. Uønskede hendelser rapporteres iht VDs system

3.2.15 Gransking

Ved en ulykke eller alvorlig nesten ulykke med personskade, skade på miljø eller materielle verdier skal UE selv vurdere hendelsen og delta på eget oppfølgingsmøte eller gransking innkalt av VD.

3.2.16 Rusmiddel- og spilleaktivitetspolitikk

UE plikter å sette seg inn i og overholde VDs rusmiddel- og spilleaktivitetspolitikk. Denne er tilgjengelig på <http://veidekke.no/incoming/article8151.ece/binary/Rusmiddelpolitikk-Veidekke.pdf>

3.3 Ytre miljø

3.3.1 Krav til maskiner, utstyr og biler

UE skal benytte moderne anleggsmaskiner, utstyr og biler med lavest mulig forbruk, CO₂-utslipp og støynivå. All tomgangskjøring er forbudt, med mindre det kreves av driftsrelaterede hensyn.

Leveranser skal fortrinnsvis foregå med biler med EURO6 motor og Steg 4 eller 5 maskiner. Transport skal fortrinnsvis foregå med bærekraftig fossilfri diesel (uten palmeolje) eller være utslippsfri (hydrogen eller elektrisk). Dette gjelder som et absolutt krav for UE, dersom dette er et krav i kontrakten mellom VD og byggherren.

3.3.2 Krav til produkter, kjemikalier og materialer

UE skal fortløpende levere og oppdatere dokumentasjon for materialer, kjemikalier, og konstruksjoner som leveres til, oppbevares og/eller anvendes på prosjektet. Eksempel på dokumentasjon: Ytelseserklæring, sikkerhetsdatablader, montasjeveiledning, teknisk godkjenning, CE-merke, FDV-dokumentasjon og miljødokumentasjon (svanemerke, PEFC, FSC, EPD, emisjonstester). Med mindre noe annet er avtalt skal dokumentasjon være på norsk.

UE skal ikke benytte kjemikalier eller produkter med kjemiske stoffer eller egenskaper som er miljøskadelige og omfattes av nasjonalt filter (deriblant prioritets- og kandidatlisten) og eventuelle krav fra byggherren. Helsefarlige produkter skal unngås. Ved evt. unntak skal dette i forkant godkjennes av VD. UE skal gjennom kommentar i CoBuilder Collaborate (tidligere ProductXchange) bekrefte og dokumentere at lovpålagt substansjons- og risikovurdering av produkter og kjemikalier som kan medføre risiko før produktet tas i bruk.

Substitusjons- og risikovurdering og eventuell sikker jobbanalyse skal forelegges VD for gjennomgang. Gjennomgang av forelagt dokumentasjon fra VD fritar ikke UE fra sitt ansvar at vurderingen som er gjort er korrekt og ikke fører til skade ved bruk av produktene.

All dokumentasjon skal leveres gjennom CoBuilder Collaborate, med mindre andre krav følger av kontrakten med byggherren. UE skal dokumentere medlemskap av CoBuilder Collaborate senest to uker etter kontraktsinngåelse. VD skal invitere UE som deltager i prosjektets stoffkartotek. Senest ved oppstart av egne arbeider skal UE levere sikkerhetsdatablader for alle aktuelle kjemiske stoffer til VDs elektroniske stoffkartotek i CoBuilder Collaborate. UE skal fortløpende holde stoffkartoteket oppdatert når nye produkter tas inn på prosjektet. UE dekker egne kostnader forbundet med CoBuilder Collaborate. Dersom UEs sikkerhetsdatablader må arkiveres i CoBuilder Collaborate av VD, kan VD fakturere kr. 1 000,- pr. datablad.

Ved bruk av vegg- og himlingsplater, tapet, limtre, tregulv, gulvbelegg, fugemasse, maling, lakk og andre produkter som kan påvirke innemiljø, skal det velges lavemitterende produkter. Dette skal være dokumentert i henhold til NS 15251:2007.

Ved bruk av produkter, f.eks. metaller skal det være høy resirkuleringsgrad og dette skal dokumenteres.

Tropisk trevirke skal ikke benyttes. All trevirket skal kunne dokumenteres å være fra bærekraftig skogsdrift, FSC eller PEFC.

3.3.3 Biomangfold

Dersom det er aktuelt i prosjektet med bruk av beplantning skal steden beplantning benyttes. Det er ikke tillatt å benytte arter fra Fremmedartslista 2018, Artsdatabanken (2018), utover arter kategorisert med lav spredningsrisiko (LO). Ved tvil skal økolog/botaniker konsulteres.

3.3.4 Avfall, avfallshåndtering, avfallsminimering og dokumentasjon

Alt avfall skal behandles og dokumenteres i samsvar med avfallsplanen for prosjektet. UE skal kildesortere alt avfall etter eget arbeid iht. prosjektets avfallsplan og krav fra byggherren. Eventuelle kostnader for videre sortering av avfall belastes UE i sin helhet.

Alt avfall skal gis en forsvarlig sluttbehandling. Dette gjelder også avfall som skal returneres til leverandør eller produsent for gjenvinning/gjenbruk. UE bærer selv alle kostnader ved levering av farlig avfall.

Partene skal gjennom samarbeid og planlegging under prosjektering og utførelse søke å minimere avfallsmengden for å nå prosjektets overordnede avfallsmål.

Leveranser skal utføres med minst mulig emballasje og leverandør skal ha et retursystem for egen emballasje. Transportemballasje som ikke trengs på byggeplass, skal kostnadsfritt returneres til leverandør.

3.3.5 Rapportering

UE skal fortløpende dokumentere at deklarasjon for farlig og/eller radioaktivt avfall er levert gjennom elektronisk rapportering i Altinn (se www.avfallsdeklarerer.no for aktuell info).

Ved leveranse av isolerglassruter eller produkter der isolerglass inngår, skal UE dokumentere medlemskap i Ruteretur AS (ruteretur.no) eller tilsvarende returordning i Norge.

Ved import av emballerte produkter så skal UE dokumentere medlemskap i «Grønt punkt» eller tilsvarende godkjent returordning.

Veidekke stiller videre følgende krav til rapportering av miljø i prosjektene der det er aktuelt:

- Materialer: Materialtyper og mengde for eksempel tre, betong, stål og isolering
- Transport: Forbruk av drivstoff og type (bensin, diesel, biodiesel, elektrisk)
- Avfall: Avfallstype, mengde, avfallsbehandling og dokumentasjon fra sluttmottaker. Dette gjelder kun avfall som leveres direkte til sluttmottaker.

3.4 Lønns- og arbeidsvilkår mv.

3.4.1 Lønns- og arbeidsvilkår

Alt personell UE er ansvarlig for skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempe tillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

UE plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for alt personell UE er ansvarlig for. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Dokumentasjonen skal oversendes til VD innen 14 dager fra dato VD har sendt forespørsel. Ved manglende overholdelse av fristen påløper det en mulkt på kr. 5 000,- per kalenderdag frem til dokumentasjon er oversendt.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal UE rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

VD har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos UE kan påberopes av VD som grunnlag for heving, selv om UE retter forholdene.

3.4.2 Betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til alt personell UE er ansvarlig for (ref. pkt. 3.2.2) skal utbetales til den enkeltes konto i bank.

3.4.3 Solidaransvar

UE vil bli holdt økonomisk ansvarlig for alle kostnader som følge av utbetaling av lønnskrav til alt personell UE er ansvarlig for.

Den bedriften i kontraktskjeden som får krav fra arbeidstakere rettet mot seg etter ordningen om solidaransvar for lønn m.m. etter lov om allmenngjøring av tariffavtaler § 13, har plikt til skriftlig å informere de øvrige bedriftene snarest mulig og senest innen 14 dager etter at kravet er kommet frem.

Dersom VD må oppfylle solidaransvaret, vil VD søke regress hos UE eller UEs kontraktsmedhjelpere for alle kostnader i forbindelse med kravet.

Dersom UE eller UEs kontraktsmedhjelpere oppfyller solidaransvaret, er UE eller UEs kontraktsmedhjelpere avskåret fra å kreve regress hos VD.

3.4.4 Boforhold for personell

Personell som UE er ansvarlig for skal ha innkvartering i samsvar med vanlig god bransjestandard, hvor sikkerhet, plass, hygiene og privatliv er forsvarlig ivaretatt.

3.4.5 Sosialt ansvar

UE skal påse at leveranser som inngår i denne kontrakten er produsert på en etisk forsvarlig og lovlig måte. Leveranser skal være i samsvar med bestemmelser om arbeidstakerrettigheter slik disse framkommer i lovgivning på produksjonsstedet og følgende konvensjoner:

- a) Forbud mot barnarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)
- b) Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105)

- c) Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111)
- d) Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

UE skal på oppfordring legge fram dokumentasjon på at denne bestemmelsen overholdes hos leverandører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakten.

3.4.6 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktarbeidet skal, med mindre annet er avtalt, minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

UE skal i forbindelse med kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt etter kontraktsinngåelsen jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. VD kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra VD.

3.4.7 Lærlinger

Ved utførelsen av kontraktarbeidet skal, med mindre annet er avtalt, minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1. Kravene kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5. Kravene kan også oppfylles ved å benytte lærlinger etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land og personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter tilsvarende ordning som kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, i annet EU/EØS-land.

Punkt 3.4 i dette dokumentet (lønns- og arbeidsvilkår) gjelder uavhengig hvilken lærlings- eller praksiskandidatordning som anvendes.

Kravet kan oppfylles av UE og en eller flere av hans kontraktsmedhjelpere. Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet kan VD tillate at prosentkravene ovenfor fravikes.

UE skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

3.4.8 Bruk av underentreprenører og innleid arbeidskraft – krav om forhåndsgodkjenning

Enhver bruk av underentreprenører og innleid arbeidskraft krever skriftlig samtykke fra VD.

UEs bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a.

UE kan bare leie inn arbeidskraft fra bemanningsselskap, dersom UE er bundet av en landsdekkende tariffavtale og de ansatte i bemanningsselskapet har fast ansettelse med garantilønn. UE plikter å fremlegge dokumentasjon på at vilkårene er oppfylt, i god tid før UE planlegger å benytte innleid arbeidskraft. UE plikter på forespørsel fra VD, å oversende dokumentasjonen innen 14 dager fra dato VD har sendt forespørselen. Ved manglende overholdelse av fristen, påløper det en mulkt på kr 5 000 per kalenderdag frem til dokumentasjon er oversendt.

Det er ikke adgang til å bruke mer enn ett ledd underentreprise eller innleie under UE. UEs underentreprenører har ikke adgang til å leie inn arbeidskraft.

UE plikter å sørge for at eventuell underentreprenør tilfredsstiller VDs kontraktskrav og prekvalifiseringskriterier. Dersom UE benytter andre bemanningsselskap enn de VD har rammeavtale med, plikter UE å sørge for at bemanningsselskapet tilfredsstiller VDs prekvalifiseringskriterier. VD kan nekte bruk

av underentreprenøren eller bemanningselskapet dersom kriteriene ikke tilfredsstilles, eller andre forhold tilsier det.

Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra VD, er grunnlag for heving.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise skal UE fremlegge skatteattest uten ugrunnet opphold. Fra kontraktsmedhjelpere med forretningsadresse i andre land enn Norge, skal det fremlegges tilsvarende attest fra offentlige myndigheter samt aktuell kredittsjekk utført av anerkjent kredittrating institutt som f.eks. Bisnode (D&B) og Experian.

Dersom attesten og kredittsjekk ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan VD kreve at kontraktsmedhjelperen skiftes ut uten omkostninger dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel.

3.4.9 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)

Oppdrag gitt til person bosatt i utlandet eller selskap hjemhørende i utlandet, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6 og skatteforvaltningsforskriften § 7-6-1.

Dersom UE er et utenlandsk selskap så skal VD rapportere inn oppdraget til SFU. UE skal selv rapportere inn egne ansatte.

Dersom UE engasjerer et utenlandsk selskap eller personer bosatt i utlandet, skal både VD og UE rapportere oppdraget til SFU. UE skal sørge for at de ansatte innrapporteres.

UE skal uten ugrunnet opphold dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn. VD skal uten ugrunnet opphold motta kopi av melding om endringer og avslutning av kontraktsarbeidet.

3.5 Øvrige bestemmelser

3.5.1 Prekvalifisering

UE og UEs eventuelle underentreprenører skal ha gyldig registrering i StartBANK etter VDs kriterier gjennom hele kontraktsperioden.

UE og UEs eventuelle underentreprenører skal ha signert fullmakt for Veidekke til å innhente opplysninger fra Skatteetaten om skatte- og avgiftsmessige forhold.

Mislighold av UEs forpliktelser etter skatte- og avgiftslovgivningen gir grunnlag for å heve kontrakten.

3.5.2 Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel / forbud mot kontant betaling

All betaling UE foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeidet skal betales med elektronisk betalingsmiddel.

3.5.3 Kontroll og revisjon

Byggherren, VD, og ekstern revisor kan gjennomføre revisjon hos UE og eventuelle kontraktsmedhjelpere i perioden fra kontraktsinngåelse til VDs slutfaktura er betalt av byggherren for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt.

Ved revisjon kan det kreves framlagt all relevant dokumentasjon som er nødvendig for å kontrollere om kravene i kontrakten og lovkrav er oppfylt, herunder også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd.

Revisjonsadgangen omfatter, men er ikke begrenset til, revisjon av økonomiske forhold, som for eksempel lønn og offentlige avgifter, styringssystem og inspeksjon av boforhold for personell som UE er ansvarlig for. UE skal sørge for tilsvarende adgang til kontroll og revisjon også hos UEs eventuelle kontraktsmedhjelpere.

Hvis UE sannsynliggjør at revisjonen kan innebære fare for at fortrolig informasjon eller informasjon som ikke er relevant for revisjonens formål kommer uvedkommende i hende, kan UE kreve at revisjonen foretas av en nøytral revisor. Dette for UEs regning.

3.5.4 Konfidensialitet og profilering

UE og UEs kontraktsmedhjelpere skal ikke uttale seg til presse etc. om forhold vedrørende VD, byggherren eller kontraktsarbeidet uten at det på forhånd er innhentet skriftlig tillatelse fra både VD og byggherren. Generelt skal det henvises til byggherren i slike saker.

Det gjelder også uttalelser i sosiale medier (LinkedIn, Facebook, Twitter mv.) som gjøres av UE eller UEs kontraktsmedhjelpere.

All informasjon som en part har mottatt fra den annen part i forbindelse med kontraktsarbeidet, skal behandles konfidensielt også etter at avtaleforholdet opphører. Informasjonen skal kun være tilgjengelig for det personell som har behov for det. For øvrig skal informasjonen være unndratt innsyn for utenforstående.

UE kan ikke uten skriftlig samtykke benytte VD som referansekunde i markedsføringsformål og i kontakt med pressen.

UE har ikke rett til å profilere seg på VDs prosjekter (eksempelvis bruk av skilt, seil, containere etc.) med mindre dette er skriftlig avtalt med VDs prosjektleder/anleggsleder.

3.5.5 Personvern

VD er behandlingsansvarlig for de personopplysninger VD innhenter om ansatte hos UE. VD skal behandle personopplysningene i samsvar med VDs «Retningslinjer for personvern» (se: <http://veidekke.no/incoming/article29983.ece/binary/F18013-Personvern-Kontraksmedhjelpere.pdf>) og i samsvar med den til enhver tid gjeldende personvernlovgivning.»

3.5.6 Etsiske retningslinjer

UE skal drive sin virksomhet i samsvar med Veidekke ASAs etiske retningslinjer (se [Report \(sharepoint.com\)](http://sharepoint.com)). Særskilte sanksjoner ved brudd på spesielle kontraktsbestemmelser pkt. 3.1 – 3.5 I tillegg til sanksjonene som følger av de enkelte spesielle kontraktsbestemmelsene ovenfor, gjelder følgende ved brudd på spesielle kontraktsbestemmelser pkt. 3.1 til 3.5:

Ved brudd på VDs spesielle kontraktsbestemmelser pkt. 3.1 til 3.5 kan VD holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i samsvar med kontrakten. VD kan pålegge stans i arbeidene på UEs bekostning inntil tilstrekkelig dokumentasjon foreligger.

Ved brudd på bestemmelsene kan VD også bortvise personell som har forårsaket brudd. VD kan også kreve at UE skifter ut underentreprenør og innleid arbeidskraft. Dette skal skje uten omkostninger for VD.

Videre skal UE holde VD skadesløs for økonomiske konsekvenser VD blir påført som følge av UEs eller UEs kontraktsmedhjelpers brudd på *de spesielle kontraktsbestemmelsene pkt. 3.1 til 3.5*. VD kan kreve regress for alle krav som måtte bli rettet mot VD som følge av UEs brudd på kontrakten eller lov og forskrift, herunder skatte- og avgiftskrav som følge av lovhjemlet solidaransvar.

Mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av VD som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i vesentlig eller gjentatte brudd kan VD heve selv om UE retter forholdene.

Brudd på bestemmelsene vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser.